

ОСЕРЕДКОВІСТЬ ЛЕПТОСПІРОЗУ ТА ЕПІЗООТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО НА СУМЩИНІ

Чемич О.М., студ. 1-го курсу

Науковий керівник – асист. Обухова О.А.

СумДУ, кафедра фізіології і патофізіології з курсом медичної біології

Визначається тенденція до подальшого зростання захворюваності на лептоспіроз. Джерелом інфекції є хворі і перехворілі дикі, свійські та промислові тварини, які виділяють лептоспір із сечею і заражають навколишнє середовище, утворюючи різні осередки інфекції: природні, антропоургічні, змішані. Для природних осередків характерна їх етіологічна стійкість і літньо-осіння сезонність захворюваності людей. Епідеміологія природних осередків лептоспірозу нерозривно пов'язана з епізоотією. Основними носіями лептоспір є щури, польові миші, землерийки, їжаки, в яких лептоспіроз перебігає як латентна інфекція, але після нього на багато місяців залишається лептоспірурія. Поширення лептоспірозу серед сільськогосподарських тварин з утворенням антропоургічних осередків привело до формування самостійного типу хвороби – сільськогосподарського зоонозу, який може існувати без зв'язку з природними осередками інфекції. В антропоургічних осередках резервуаром інфекції є щури, велика рогата худоба, свині, собаки.

Природні умови Сумської області сприятливі для існування осередків лептоспірозу: тут протікає 132 річки, більшість з них заболочені, з густою мережею меліоративних каналів. Вологі біотики постійно заселені мишоподібними гризунами. Серед них найбільший відсоток складають польові та лісові миші, землерийки, різні види польовок. На території області виявлені епізоотичні лептоспірозна зони у 8 районах: у Роменському – 4; у Глухівському та Сумському – по 3; у Конотопському, Охтирському, Путивльському, Буринському, Тростянецькому та м. Тростянці – по 1. Поруч з основним джерелом лептоспірозу в області – гризунами, доведена циркуляція лептоспір серед собак і їх можлива роль як резервуара збудників лептоспірозу. Так, у 1998 році у м. Суми було обстежено 89 собак, з яких 32 (40 %) дали серопозитивний результат на лептоспіроз. В Ямпільському та Роменському районах виявлені господарства, де народжувалися нежиттєздатні поросята. При обстеженні свиноматок серопозитивні результати на лептоспіроз становили від 40 до 92 %. При плановому епідеміологічному обстеженні в природних умовах у різних видів польовок і домашньої миші визначали переважно *L. grippityphosa*, у населених пунктах в основного мешканця домашніх осередків - сірого пацюка – знаходили тільки *L. icterohaemorrhagiae*. Серогрупи збудників у гризунів і хворих людей, як правило, співпадали. В окремих господарствах ті самі штами лептоспір виявлені й у свійських тварин (корови, свині). Гризунами були заселені 50,4-75,0 % епідемічних осередків лептоспірозу людей. Серед гризунів, відловлених у населених пунктах, інфікованими були 49,6 %, у природних умовах – 25,2 %.

Можна думати, що захворюваність людей на лептоспіроз *L. icterohaemorrhagiae* протягом року зумовлена постійною присутністю лептоспіроносіїв (гризунів) в оселях людей і господарських приміщеннях. Контакт людини з докільям, де мешкають носії *L. grippityphosa* та інших лептоспір, відбувається головним чином під час купання, риболовлі, сезонних сільськогосподарських робіт. Найчастіше передавання збудників відбувається при прямому або опосередкованому контакті людей з гризунами та тваринами.